

Temu je več uzrokov. V gorah debel sneg varuje deteljo, skopni še le, ko je že minul hud mraz. Po ravninah po večkrat ni zadosti snega in mraz po zimi poškoduje deteljo, posebno če je zima huda in dolga. V nekaterih krajih kmetje pozimi po detelji nanesejo gnoja ali pa tudi le snega. S tem deteljo obvarujejo mraza in če rabijo gnoj, jej tudi dobro pognoje.

Rudeča detelja bolje uspeva v vlažnih tleh kakor v suhih. V suhih tleh uspeva samo, če ima dosti dežja. Redkokdaj je detelji premokro. V gorah navadno večkrat dežuje, za to pa bolje uspeva detelja.

Rudeča detelja ne raste dolgo rada na jedni njivi. Če je na kaki njivi bila detelja, počakaj štiri do sedem let, predno jo zopet seješ. Kjer se rabijo umetna gnojila, s katerimi pridejo detelji potrebne snovi na njivo, se lahko deteljo bolj pogosto seje. Tudi na vlažnih njivah ni treba čakati tako dolgo kakor na suhih.

Dobro je deteljišče potresati s pepelom rujavega premoga. Ta pepel jako pospešuje rast detelje. Pepel črnega premoga pa nima za deteljo skoro nobene vrednosti. Pač je pa dobro gnojilo lesni pepel. S pepelom se pa detelja sme potresovati vendar le v vlažnih krajih. V suhih krajih je pa posebno premogov pepel detelji celo škodljiv. Dobro je pa, če se [deteljo potrese z mavcem, dokler je še mlada.

Mimogrede bodi še povedano, da je pepel rujavega premoga dobro gnojilo za krompir. Zrahlja namreč zemljo, kar krompirju posebno ugaja. Tudi krompir manj gnije, če se mu je gnojilo s tem pepelom. V kompost pomešan se ta pepel lahko rabi za vse poljske pridelke. Po kompostu ne polega žito, če je v njem veliko pepela. Seveda za gnojenje krompirja je dober tudi lesni pepel.

Da se več nakosi, je dobro, če se detelji pridene nekaj trave. Če tudi taka zmes dobro raste, vendar se le malokdaj taka zmes seje, ter se pri oranji trava potem težko pokonča. Tem je pa seveda le to krivo, ker se brazde pri oranji le slabo preobrnejo, čemur je pa kriv le slab plug ali pa nesposobnost oračeva. Dobro je tudi, če se primeša detelji nekaj lucerne.

Čista setev se redkokdaj more pustiti dve leti. Drugo leto se navadno košnja več ne izplača. Dobro se pa splača, če se je detelji primešala kaka trava ali lucerna. Marsikako leto se nakosi več plevela nego detelje. Zatorej mora njiva, na katero mislimo sejati deteljo biti kolikor je moč čisto plevela. Če se pokaže mej deteljo veliko plevela, bolje storiš, če ga z deteljo vred podorješ, nego bi pa zgubil jedno leto. Plevel izsesa zemljo in živali ga jesti ne marajo. Detelja naj se tudi gosto seje, da ima plevel manj moči.

Nevarne sovražnice detelji so miši, ki se rade naselijo na deteljišče, kjer imajo bolj mir, kakor po družih njivah, kjer jih vedno preganjajo s preoravanjem. Kmetovalec mora na razne načine miši preganjati, da mu ne pokončajo detelje, najbolje je seveda, če mu pri tem pomaga tudi vreme.

Kmetijske raznoterosti.

Preganjanje plevela. Plevel po njivah navadno le zaradi tega tako vspeva in se razširja, ker plevelne rastline poprej dozore nego žito in se torej njih seme razstrese. Da se plevel zatara, naj se gleda, da se plevelno seme, ko se je žito spravilo, hitro pripravi do kaljenja in potem plevel do jeseni podorje. Takoj po žetvi naj se polje z brano zrahlja in lepo povalja. Plevel bode hitro rasel in ko že precej zraste, naj se pa njiva preorje. Na ta način pridejo plevelne korenine globoko v zemljo in navadno več ne poganjajo. Semena pa ni več na njivi, ki bi kalilo.

Dober gnoj za rastline v loncih. V lonec naj se dene za jedno tretjino kozjeka ali ovčjaka, pomešanega z roženinskimi odpadki. Na to naj se pa vlije vode. Ko je ta mešanica stala osem dnij, naj se porabi.

Za preganjanje mrčesov je najboljši pristni perzijski ali kavkaški mrčesni prašek. Ta prašek je narejen iz cvetnih glavice rastline *Pyrethrum roseum*. Kadar ta prašek kupuješ, zahtevaj cele glavice. Če so že zmlete, je navadno že kaj družega primešanega in prašek nič ne pomaga.

Suhe pivne tropine kot krma za konje. Predno pokladaš pivne tropine, se moraš zagotoviti, da so dobre, nepopačene. Biti morajo svetle barve. Temno blago se je bilo preveč razgrela in je torej težko prebavljivo in malo vredno za krmo. Tropine morajo prijetno in malo aromatično dišati. Tropine pomešaj s $1\frac{1}{2}$ cm dolge rezanice (škope), krmi jih suhe, ali prideni k večjemu toliko vode, da se tropine in rezanica sprimejo, da konj ne more tropin izbirati. Toliko vode se pa ne sme pridejati, da bi se poznalo na dnu jaslji. Če se poklada veliko tropin, se lahko pridene malo soli, če tudi delavski konj ne potrebuje mnogo soli. Posebno tedaj je dobro konjem dajati sol, če je seno, ki se konjem poklada ob žetvi dež izpral, da torej nima dosti soli v sebi.

Jajca se ohranijo, če se denejo 5 minut v laneno olje, potem pa 24 ur posuše, potem pa denejo v otrobe ali pa rezanico. Če se taka jajca kuhajo v lupini, dobe malo okus po olji, za drugo porabo so pa jako dobre.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

274.

Na gorenjem Kongu. Robovi. Berolinska konferencija.

Stanleya so slovesno sprejemali, kamor je prišel. Na Francoskem in drugej. povsodi so se klanjali veličini njegovega dela, vztrajnosti njegovega delovanja, Na nesrečo angleški preiskovalec ni znal vselej brzdati svoje nejevolje, ki ga je prijemala pred kot ne zato, ker je Francoz prehitel ga na Stanley-Poolu. Neke neuljudne besede, katere je Stanley izustil na banketih, bile so potem krive, da so se pohujšali njegovi odnošaji z zastopniki Francoske na Kongu.

Stanley ni ostal dolgo v Evropi. Dne 14. novembra 1882. l. je bil zopet na Kongu, kjer je našel v žalostnem stanju delo, katero je bil s tolikim trudom zgradil. Mej Evropci ni bilo nobene discipline več; nekateri agenti so se povrnili domov, drugi so se zabavljali s posli, na katere niso bili poklicani,